

פרוטוקול מס' 209

ישיבת ועדת העבודה שהתקיימה ביום ד' א' בכסלו תשל"ו - 5 בנובמבר 1975  
בשעה 8.30

כ ח ו :

חברי הנועדה:  
ש. ארבל-אלמוזלינו - יו"ר  
ס. גז  
ל. דיציאן  
י. דרניצקי (יודין)  
ס. כהן  
ח. שמעוני

מוזמנים:  
חבר-הכנסת י. שריד  
ד. אלפנודי  
י. שחם  
י. לוי  
נ. אורי  
ז. חן  
ב. חקלאי  
ס. חרל  
י. מיטרני  
י. שלמה  
- משרד השיכון  
- משרד השיכון  
- משרד מסחר ותעשייה  
- משרד העבודה  
- משרד העבודה  
- משרד העבודה  
- רשות הנמלים  
- רשות הנמלים  
- נמל אשדוד

מ. טשולם מוזכיר הנועדה:

מ. הלנברג רשמה:

1. המלצות ועדת העבודה בנושא "בעיית העזיבות בקריית-שמונה". סדר-היום:

2. מסקנות ועדת העבודה בנושא "מדיניות הממשלה לסייע בהקמת קרנות סיוע מיוחדות לזוגות צעירים".

3. מסקנות ועדת העבודה בנושא "חריגות בתשלומי השכר לעובדים בשבת בנמל אשדוד".

-----

המלצות ועדת העבודה בנושא "בעיית העזיבות בקריית-שמונה"

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: אני פותחת את הישיבה.

עלינו לסכם היום את הדיון בהמלצות בשלושה נושאים שדנו בהם. אני מצטערת שכאשר נעדרתי מן הארץ, בגלל שליחות שמלאתי בחוץ-לארץ, לא סוכמו ההמלצות בנושאים אלה וגורמים שונים שלהם מתייחסות ההמלצות, לרבות אנשי קריית-שמונה, באים בטענות. ואם הזכרתי את קריית-שמונה, ההצעה המונחת לפנינו היא השלישית במספר המובאת לפני הוועדה. השתדלנו לסכם עם המציע את הנקודות השנויות במחלוקת. אני הושבת שהטייטה המונחת עכשיו לפנינו יש בה כדי לגשר על פני חילוקי הדעות.

בהזדמנות זו אני רוצה לנגוע בנקודה

אקטואלית. כאשר אנחנו באים בהמלצות בנוגע לקריית שמונה אי-אפשר להתייחס רק למה שנדרש מן הממשלה אלא צריך לדבר גם על מה שנדרש מן השלטון המקומי. השלטון המקומי בקריית-שמונה, במצבו כיום, איך בכוחו לתרום לתדמיתה התיובת של קריית-שמונה ולעשות להגשמת תכניות. אם זה המצב, עם מי יעבדו המשרדים השונים? עם מי תיעשה העבודה? כיצד יתכן לפעול בשעה שהשלטון המקומי מעורער? אני סבורה שבאחד הסעיפים יהיה עלינו לומר דעתנו בעניין זה.

אם למציע, חבר-הכנסת שריד, יש מה להעיר,

בבקשה.

י. שריד:

בעקבות דבריה של יושבת-ראש הוועדה אני מבקש לציין שיש זיקת גומלין בין הדברים ואיך טפק כי הנהגה בלתי יציבה במקום מקשה על היכולת לפתח את המקום. אבל אפשר לראות את הדברים גם בצורה הפוכה: העובדה שקריית-שמונה איננה מתפתחת בקצב הדרוש גורמת לערעור מעמדם של ההנהלות וההנהגות המקומיות. רצוני להפנות את תשומת הלב בהקשר זה לעובדה ששר המסחר והתעשייה, חרף כל מה שנאמר ונעשה כדי לקדם את מצבה של קריית-שמונה, הודיע, לפי ידיעה שהתפרסמה בעתונות, ואני משבח אותו על גלוי הלב, שהוא מחפש תעשיות לקריית שמונה ובית-שאן. מה שהיה במקום לפני שמונה - שר שנים, זה מה שיש שם היום. מי שהאזין לדבריו של שר המסחר והתעשייה מעל במת הכנסת לפני כשבוע הבין שבמשך השנים הארוכות לא קרה בקריית-שמונה דבר בתחום זה. בזמנו הבאתי מסמכות בשטח התיעוש בקריית-שמונה ונאמר לי שהדברים הם מרחיקי לכת ביותר בבחינת תפסת מרובה - לא תפסת. מכל מקום, עובדה היא שחרף כל הדיונים והזמן הרב שמקדישים לבעיות פיתוח וקידומה של קריית-שמונה לא זו דבר במקום וזו הנקודה הקובעת. לפיכך אני סבור שמתחייבים צעדים ומתחייבות פניות לא שיגרתיות אל משרד המסחר והתעשייה כדי לטלטל את המשרד טלטלה יותר עזה, כי אחרת אינני רואה במקום מפעלים, לא בעוד שנתיים ולא בעוד חמש שנים.

אני קורא את התכניות השונות של משרד השיכון

ויודע עליהן, לפיכך אם אזרח במדינה היה שואל אותי אם יש כיום במדינה משפחות המתגוררות בדירה של יותר משלוש נפשות לחדר, הרי אלמלא הייתי מכיר את המצב בשטח הייתי משיב בשלילה. אני יושב בלשכה פרלמנטרית ובאים אלי אנשים מקריית-שמונה ונודע לי על משפחה של 13 נפשות המתגוררת בדירה שגודלה 39 מ"ר. אנה נישא פנינו? ההמלצות, כבודן במקומן מונח אבל אני מבקש שאנשי משרד השיכון יאמרו לי מי האיש שלהם שיבוא יחד אתי אל המשפחה הזאת ואל משפחה אחרת, 13 נפשות בדירה שגודלה 54 מ"ר ובה תינוק שנולד לפני כחודש וחצי, איש המשרד שיבוא אתי אל המשפחות האלה וימצא להן פתרון בו במקום. בעיני הדבר הזה שקול לפחות כמו המסקנות האלה.

מי האדם? - מנהל המחוז.

ד. אלפנדרי:

מנהל המחוז איננו מעניין אותי. יש לכם שיטה, כשנזכר אתם שולחים אותי אל מנהל המחוז

י. שריד:

ומנהל המחוז שולח אותי אליכם.

ד. אלפנדרוי:

האיש הוא מנהל המחוז. הוא יבדוק מדוע וכיצד קרה שבקריית-שמונה יש עדיין משפחה אחת, שחיים או שלוש הגרות בצפיפות שהצבעת עליה. אתה יכול גם להעביר אלינו שמות המשפחות האלה. אין ספק שצפיפות דיור כזו בקריית-שמונה היא דבר חריג שאיננו מקובל בעיירות הפיתוח. אני מוכן גם לשוחח עם מנהל המחוז והוא יתקשר אתך. הלוואי ויסתבר שמדובר בתקלה שאפשר להסביר אותה, כי אחרת זה מצב בלתי נעים.

י. שריד:

יש ענין נוסף, עקרוני-כללי - חדרי הבטחון. בעיית חדרי הבטחון נפתרה פחות או יותר, היא בתהליך של פתרון ובמשך שנתיים יגמרו את הבנייה הזאת. יחד עם זאת יש בעיה שאנחנו לא יכולים להתעלם ממנה: חדר הבטחון, גודלו כ-16 מ"ר.

ד. אלפנדרוי:

אינני זוכר.

י. שריד:

בעבר חדרי הבטחון היו יותר קטנים, 12 מ"ר וכיום גודלם הוא 16 מ"ר. בקריית-שמונה יש משפחות לא מעטות המונות 15, 16, 17 ו-18 נפשות. אינני יודע מה התקן המינימאלי לחדרי הבטחון אבל ברור שחדר בטחון בגודל של 16 מ"ר ועל אחת כמה וכמה 12 מ"ר, כפי שבנו לפני שנים, איננו עונה על צרכיה של משפחה גדולה. לא יתכן ש-16 מ"ר, דהיינו 1 מ"ר לנפש, ישרתו 16 נפשות בשעת הצורך. אני מבקש לדעת מה התכניות של משרד השיכון לחדרי בטחון למשפחות גדולות, לפי התקן.

ד. אלפנדרוי:

אינני מכיר את התקן. יש תקן המתואם עם הג"א. הכל נעשה כדי לקדם את הענין אבל לצערי אינני יכול לתת תשובה לענין התקן וגודל המשפחה.

י. שריד:

האם יש תכניות בנוגע למשפחות גדולות?

ד. אלפנדרוי:

אני רוצה לדבר על בסיס עובדתי. אינני יודע. יכול להיות שגודל חדר הבטחון איננו לפי פר-נפש. אם החקן לאדם הוא 2 מ"ר, לא יתכן שגודל החדר לשלושה אנשים יהיה 6 מ"ר. אני מציע שלא נדון עכשיו בנקודה זו כל עוד אין אנחנו יודעים את העובדות. יכול להיות שהעובדות אשר תיוודענה תפשתנה את הענין או שיהיה צורך בדיון.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

אינני יודעת אם במבנים הקיימים אפשר להוסיף חדרי בטחון. מה עושים בבנין שיש בו רק

מקלט אחד?

י. שריד:

המקלטים נבנים לפי מספר הנפשות. עלול להיות מצב שאנשי קריית שמונה יצטרכו לשהות במקלטים בשעות הלילה, עם תינוקות וילדים וצריך לחשוב על כך.

ד. אלפנדרוי:

קודם כל צריך לברר את העובדות. אינני מכיר את התורה של הג"א. צריך לבדוק את הפרטים ואולי גם להזמין את אנשי הג"א.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

האם אנחנו יכולים לציין שמתבצעת התכנית של הצמדת חדרי בטחון לדירות שלא היה בהן חדר בטחון וכי היא הולכת ונשלמת?

כן, עושים הכל.

ד. אלפנדרי:

י. שריד:  
הייתי מציע לא להשתמש במלים "הולכת ונשלמת", כי ברגע שתושב קרית-שמונה רואה מסמך כזה, ויודע שאצלו עדיין אין חדר בטחון הוא מתקומם. אני מציע שייאמר כי הוועדה רשמה לפניו שמשרד השיכון הקציב את התקציבים הדרושים לבניית חדרי בטחון. אני בעצמי סבור שהבעיה תיפתר תוך שנה - שנתיים.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: נאמר "הולכת ומתבצעת".

י. שריד:  
הולכת ומתבצעת זו אמת והיא תמיד נכונה גם אם בונים עשרה חדרי בטחון בשנה.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: אנחנו מבקשים לזרוז את השלמת הבנייה.

י. לוי:  
בסעיף 6 חל שיבוש. אני מדבר על תיקון טכני. האיזור הדרומי הוא 120 דונם והצפוני - 130 דונם. באיזור הדרומי ייבנו 17 אלף ממ"ר אבל שטחו הוא 120 דונם.

ח. שמעוני:  
על שטח של 120 דונם ייבנו 17 אלף ממ"ר.

י. לוי:  
האיזור הדרומי, ששטחו 120 דונם, מיועד להקמת מבנים על-ידי חברת "מבני תעשיה", בשטח של 16 - 17 אלף ממ"ר. נוסף לכך יוקמו בו מפעלי תעשיה ספציפיים. זאת אומרת, שנוסף לבנייה הסטנדרטית יהיה שטח לבנייה ספציפית. באיזור הצפוני, שהוא בשטח של 130 דונם, תהיה חלוקה למפעלים ספציפיים בלבד. בשלב זה לא בונים שם בנייה סטנדרטית.

אשר למספר של 600 עובדים. אני חושב שאנחנו נמצאים כיום בשלב שהוא נקודת זינוק להקמת מפעלים. אושרו מפעלים. אושר המפעל של אולמן, אושרו מפעלים שבמקום אחר בארץ לא היו רואים את פיסת הנייר של מפעל מאושר.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: מה הוא מפעל אולמן?

י. לוי:  
לצריחים של טנקים.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: אחמול שמעתי ממר דוד ראובן שמהתעשיה הצבאית מודיעים שאין כסף להשקעה.

י. לוי:  
זה לא מפעל של התעשיה הצבאית. זה מפעל פרטי. עם תע"ש התעוררה בעיה מהסוג שחשבנו שהיא נפתרה. אנחנו מנסים לעקוף את הבעיה של הכסף.

אם אתם מדברים על 600 עובדים, אני מציע שיצויין שזה עניין לתקופה של שלוש שנים לפחות.

י. שריד:  
אני מבקש להתייחס לסעיף 12. בזמנו התקיים כאן ויכוח על פענוח התעמולה של שיעור ההתייקרות הבטחוני. האם משרד השיכון חישב מה היא עלות הבנייה הבטחונית בקרית-שמונה?

ד. אלפנדרי:  
בהסכמה עם האוצר מונה מהנדס של משרד השיכון שתפקידו להכין חישובים על עלות הבנייה הבטחונית כאשר תהיה הלכה בדוקה נביא אותה לידיעת הוועדה.

אני מבקשת שזה יהיה תוך שלושה חודשים.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

אני חושב שאפילו תוך זמן יותר קצר.  
הוא יכין הערכה בנוגע לעלות הבנייה הבטחונית.

ד. אלפנדרי:

דבריו נרשמו ואנחנו נבקש לפרוע את השטר.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

לאחרונה נתפרסמה ידיעה שכ-200 מורים נענו לקריאה ועברו ממרכז הארץ לאיזורי הפיתוח, בעיקר בעקבות התמריצים שהובטחו על-ידי משרד החינוך והתרבות. לדעתי רצוי שנוסיף סעיף שיאמר בו כי הוועדה מציינת בהערכה את צעד של 200 המורים שהחליטו להתיישב באיזורי הפיתוח וקוראת לבעלי מקצועות אחרים ללכת בעקבותיהם.

י. שריד:

אם מדובר על ערי פיתוח, פירוש הדבר גם קריה-גת ואשדוד ולעיריות א+ יגיעו מעטים

בלבד, אם בכלל. צריך לשאול את אנשי משרד החינוך והתרבות לאן הלכו אותם מורים. לא צריך לעודד הליכה לאשדוד. צריך גם לברר כמה זמן מתעתדים המורים להיות בערי הפיתוח.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

אין לך השגות - נוותר על הברכה. מדובר בתופעה חיובית שחשבתי שנכון יהיה לציין להזמין את אנשי משרד החינוך והתרבות?

אותו. בשביל מה אנחנו צריכים

י. שריד:

אינני מתנגד לברכה אבל אני חושב שהמספר של 200 מורים מטעה.

אני סבור שסיימנו את הכנת המסקנות לגבי נושא השיכון והתייעוש אבל טרם עברנו על נושא החינוך.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

מר פלד, מנכ"ל משרד החינוך, היה פה וקיימנו דיון בנושא החינוך.

י. שריד:

אני מצטער, לא זכרתי.

אבל לא קיימנו דיון בהמלצות הספציפיות

במה שנוגע לחינוך.

נקרא את הסעיפים המתאימים לנושא החינוך:

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

"16. הוועדה קוראת למשרד החינוך והתרבות

לחזק ולפתח את מערכת החינוך בקריה-שמונה בכוחות הוראה, ניהול וגיוון מוסדות החינוך. הוועדה קוראת גם למשרד החינוך והתרבות לחזק ולייעל את מערכת הסיוע לתלמידים במסגרת יום הלימודים הארוך ויצירת תנאים לפעילות חברתית, תרבותית וספורטיבית של בני הנוער.

17. הוועדה מביעה הערכתה למחנכים שנענו

לפנייתה של עיריית קריה-שמונה לעבור לעבודה חינוכית בבתי-הספר המקומיים. הוועדה קוראת לציבור המורים בארץ לראות לעצמו אתגר בפנייה לעבודה חינוכית והדרכה במקומות אלה. ועדת העבודה מחייבת את מגמת משרד החינוך והתרבות לעודד את בני המקום להכנס בעול ההוראה בקריה-שמונה והיא בדעה, כי דרך זו של בניית עמותת מורים מבני המקום היא הדרך הנאותה לפתרון הבעיה.

18. הוועדה רשמה לפנייה את הודעת מנכ"ל

משרד החינוך והתרבות, מר א. פלד, בענין התמריצים שהוחלט להעניק למורים באיזורי פיתוח ובמיוחד באיזורי פיתוח א+ על-מנת למשוך כוחות הוראה מעולים. הוועדה בדעה שיש להרחיב ולהעמיק את התמריצים ולהפכם למשמעותיים יותר לבני המקום. הוועדה ממליצה שכל בן המקום הלומד בסמינר או במוסד להשכלה גבוהה והמתחייב לחזור למקומו ולעבוד בו חמש שנים לפחות, יקבל מילגות לימוד ולשחררו בתקופת לימודיו מההוצאות הכרוכות בכך, בלי שיש לב למצבו הכלכלי והמקצוע הנלמד.

19. ועדת העבודה מצאה בסיורה שישנן שכונות

שאינן בהן גני ילדים ומוסדות חינוך וקוראת למשרד החינוך והתרבות ומשרד השיכון לפעול לאיקוץ המצב בתחום זה.

20. ועדת העבודה סבורה, כי על-מנת למשוך

לקרית-שמונה מורים ועולים בעלי מקצועות חופשיים וטכניים, מהנדסים אקדמאים ושאר בעלי מקצועות חיוניים יש ליצור מערכת תמריצים משמעותית שתאפשר לעובדי לשמור על רמת חיים מתאימה ולבטל בכך את המגרעות הנובעות מעקירה למקום מרוחק.

21. ועדת העבודה קובעת, כי ההנחות שניתנו

לאיזורי פיתוח על-פי פקודת מס הכנסה בעבר והן במסגרת הרפורמה החדשה אינן משמעותיות, וממליצה על מתן תמריצים מתאימים לעידוד ומשיכת כוחות לקרית שמונה.

פ. שריד:

יש כמה אלמנטים שהיו בטיוטה שלי ושאינם

מצויינים בהמלצות. אינני רוצה לחזור ולומר

דברים שאמרנו על מעמדו המיוחד של המורה ועל תמריצים למורים. יש הבדל

בין תמריצים הניתנים לעובדים אחרים ובין אלה הניתנים למורים. ניקח לדוגמה

מנהל מפעל העובר לעיר פיתוח, יש דיין ודברים בינו ובין הנהלת המפעל ובדרך

כלל המפעל מעמיד לרשותו דירה והוא מקבל תמריצים שונים. הוא הדין לגבי

עובדים בסקטור ההסתדרותי והציבורי ולא רק הפרטי. רופא שהמגיע לקרית-שמונה,

קופת-חולים מעמידה לרשותו דירה, מכסה את הוצאות הרכב שלו וכו'. המורה

היא היחידה שאיננו נהנה מתמריצים אלה ומכיוון שכך העברתו לעיר פיתוח

מייקרת את הוצאות המחיה שלו ולפיכך חובה לתת לו תמריצים מיוחדים. או

אציין לדוגמה את השוטרים, המדינה מעמידה לרשותם את הדירה.

מ. כהן:

כששומר עוזב - הוא נשאר ללא דירה.

פ. שריד:

זה נושא בפני עצמו. מכל מקום, עובדה היא

ששומר מקבל דירה ומורה איננו מקבל דירה.

מורים בבתי-ספר תיכוניים מקבלים דירה חינם,

מטעם העירייה, אבל העירייה איננה יכולה לספק דירות לכל המורים.

אשר למילגות לימודים וקיום. אני מדגיש מילגת

קיום כי בעיית מילגות הלימוד נפתרה. אני מציע לתת מילגות קיום גם לאלה

שאינם בני המקום אבל מתחייבים להורות או לעסוק בעבודה קהילתית בעיר פיתוח

במשך חמש שנים.

אני מציע שתינתן הלוואה עומדת למורה, שתהיה

בשיעור כפול מזו הניתנת לכל משתכן במקום.

בזמנו ניסיתי להוכיח כי התמריצים למורים

אינם מכסים את ההפסדים הכרוכים במעבר של מורה ממרכז הארץ לקרית-שמונה.

י. שריד:  
לרוב המורים יש כיום מכונית, נסיעה מקרית-  
שמונה לחל-אביב היא הרבה יותר יקרה מהתמריצים  
הניתנים לחודש. נוסיף לזה הוצאות טלפון ואת העובדה שאין הם נותנים שיעורים  
פרטיים ונמצא שההפסד איננו קטן.

מ. כהן:  
האם מורה במרכז הארץ מקבל הוצאות להחזקת  
רכב?

י. שריד:  
נניח שהמורה מבקש לקחת את ילדיו לבקר אצל  
הסבתא בתל-אביב פעם בחודש, זה בוודאי מותר,  
אם נכלא את המורים בקרית-שמונה הם בוודאי לא יחזיקו מעמד שם לאורך ימים.

מ. כהן:  
אתה נוקט לשון הגזמה. אני חושב שבהוראה יש  
גם יעוד.

י. שריד:  
הלוואי, אני אולי יכול להסכים אתך אבל לצערי  
הרב אינני רואה שהיעוד מהווה דחף מספיק  
כדי להביא מורים למקומות שאנחנו מעוניינים למשוך אותם לשם. אני מבקש  
להדגים מה ההוצאות הנוספות הנגרמות למורה שבגללן צריך לפצות אותו.  
אם אדם מגיע למקום ומסתבר לו שחייב עולים עוד 500 לירות לחודש, הוא איננו  
יכול לעמוד בזה. יש לו גם אשה ואולי לה אין אותם אידיאליים.

י. שחם:  
אם אתה אומר שמורה צריך לקבל דירה בתנאים  
כאלה או אחרים, אתה חייב לשקול מה תהיה  
התוצאה שתיגרם, כי אלה הם כלים שלובים. אם אתה מדבר על מורים בקרית-שמונה -  
מדינת ישראל תשלם בתמורה את מלוא הערך לא רק בקרית-שמונה אלא גם בקרית  
גת משום שאלה כלים שלובים.

י. שריד:  
אני מבקש לצמצם את דברי בנקודה אחת:  
מילגות קיום ומילגות לימוד לבני המקום  
ולמי שאינם בני המקום, המתחייבים לעסוק בעבודה חינוכית או קהילתית  
במשך חמש שנים במקום.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:  
כאשר סיימנו את הדיון בשטח החינוך התעוררה  
השאלה מדוע ינתנו תמריצים רק למורים ולא  
ינתנו גם לאחרים. דעתה של הוועדה הייתה שלא צריך שיהיו סעיפים ותנאים  
מיוחדים למורים בלבד אבל לשם עידודם של בני המקום הדוברים ללמוד ולהורות  
אחר-כך בקרית-שמונה, לגבי אלה נדבר על מילגות לימוד וקיום.

י. שריד:  
לאחרונה התקיים הקונגרס העולמי של יהדות  
צפון אפריקה. קראתי בעתונים שאחת ההחלטות  
החשובות שנתקבלו הייתה, שיהיה מאמץ מיוחד כדי להפנות כוחות הוראה ואחרים  
לעבודה קהילתית במקומות השונים. אנשים אלה ילכו ללמוד באוניברסיטה. אני  
עומד על כך שאפילו מדובר לא בבני המקום - שינתנו להם תמריצים בתנאים  
שיתחייבו לעבוד בעיר פיתוח. ניקח לדוגמה את חצור האומללה, האם אנחנו  
מאמינים שחצור היא חי הנושא את עצמו אשר יכול להיבנות מבני המקום? או  
מעלות, או בית-שאן? אני מחשיב את העידוד שצריך להינתן לבני המקום, כי  
בהם הסיכוי הגדול ביותר אבל אין במקומות אלה פוטנציאל מספיק להוראה  
בבית-ספר תיכון, זו המלצה בעלמא, אין כוחות הוראה בבתי-ספר תיכוניים.  
במקומות הנדונים התשתית החברתית השכלתית איננה רחבה דיה כדי שנוכל לבנות  
על בני המקום. אולי זה יהיה בעתיד, הלוואי, אבל בינתיים אני רוצה שאנשים  
מהחוץ, בעלי השכלה יותר גבוהה, שגם הם יבואו לערי הפיתוח. אני רוצה למשוך  
אותם ולקשור אותם.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

אני רוצה שבני המקום יחזרו למקום. שמנו דגש על בני המקום. הם עוזבים את ביתם כדי ללמוד וסביר שיחזרו לביתם ולמשפחתם. אנחנו מציעים להם גם פיתוי לכך.

אינני מסתפק בזה.

י. שריד:

מדוע אי-אפשר לנהוג כלפי המורים כמו שמקובל לגבי אחיות?

מ. כהן:

אני מציע שייאמר שכל תלמיד בסמינר או במוסד להשכלה גבוהה, המתחייב להורות או לעסוק בעבודה קהילתית באחת משבע הערים במשך חמש שנים לפחות, יקבל מילגת לימודים וקיום כל משך לימודיו מיום התחייבותו, בלי שים לב למצבו הכלכלי.

י. שריד:

מה פירוש "מתחייב"?

מ. גז:

אם לא ימלא את התחייבותו - יחזיר את הכסף.

י. שריד:

לא נוכל להמליץ על כך שמורה ההולך ללמוד יתחייב.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

אין כופים עליו, הוא מתחייב אם הוא רוצה בכך. זו התחייבות וולונטרית.

י. שריד:

בזמנו עבדתי במשרד העבודה ועשינו נסיון להחזיר אנשים מחוץ-לארץ, לשם כך נתנו להם סכומים להוצאות נסיעה הלך וחזור מארצות-הברית ולארצות-הברית, הוצאות לשהייה בארץ ומימון ממשלתי תוך התחייבות שלהם שתוך שנה הם חוזרים ארצה, ואם לאו - יחזירו את הכספים שקבלו. הם היו חותמים על שטרות. יש הסדרים בעניינים כאלה.

אני מרשה לעצמי לשאול שאלת חס: במה עלולה המלצה כזו להפריע?

מ. גז:

צריך להיות מדובר לא רק על מורים.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

נתחיל במורים.

מ. כהן:

אינני רוצה לפתוח בנושא חדש שלא היה בהצעה.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

את המסמך שלי הגשתי שבועיים לפני שהוכן המסמך של הוועדה. כיצד אפשר לטעון שההמלצה המוצעת על-ידי היא נושא חדש? הדבר הזה מונח על שולחן הוועדה מאז ישיבתה הראשונה בנושא הנדון.

י. שריד:

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: עיכבת סיכום המסקנות האלה בגלל נקודות שונות מן הסוג הזה. האם תלך לאוניברסיטאות ותחתיים את האנשים? מדוע נדבר רק על הוראה? צריך להזמין את אנשי הסתדרות המורים ולשמוע דעתם, וכך אנשי האוניברסיטאות וכו'.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

אילו אנחנו היינו מטילים חובה - הייתי מתנגד.

מ. כהן:

חבר-הכנסת שריד מדבר על התחייבות

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

התחייבות וולונטרית.

י. שריד:

מי שחותם מרצונו לצבא הטבע. האם איז

מ. כהן:

מ. כהן:  
אנחנו טוענים שכדי לצמצם פערים צריך להתחיל בחינוך. במה שנוגע לדיור, הגענו למסקנה שנותנים דירה והדבר החשוב ביותר הוא לחנך את הילד מגיל שלוש עד גיל ארבע-עשרה. חבר-הכנסת שריד מציע שמי שמתכוון ללמד יקבל מילגה.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:  
אינני יכולה שתהיה המלצה כזו בלי דיון יסודי. חבר-הכנסת שריד יכול להציג את הנושא בוועדת החינוך. אינני יכולה ללכת להמלצה כזו בלי דיון יסודי בנושא.

י. שריד:  
אני לא מקבל בוכלטריה כפולה.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:  
הנושא שאתה מעלה קשור בעניני חינוך, סמכויות של המוסדות להשכלה גבוהה, ענין של הסתדרות המורים וכו'.

מ. גז:  
נזמין אותם.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:  
ונעכב את המסקנות? חבר-הכנסת שריד יגיש הצעה ספציפית לענין זה. הנושא שאתה מעלה אותו הוא נושא חדש. תעלה אותו מעל במת הכנסת והוא יועבר לוועדת החינוך. זה לא ספציפי לקריית-שמונה.

י. שריד:  
והשיכון והתיעוש הם מיוחדים לקריית-שמונה? עלות הבנייה הבטחונית - זה רק בקריית-שמונה? ומה עם בית-שאן?

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:  
הכל קשור עם קריית-שמונה. איך אני יכולה לקבל החלטה עקרונית בנושא החינוך? זה נושא נכבד שראוי להיות מועלה בדיון מיוחד.

י. שריד:  
בסעיף 3 של המסקנות נאמר כי הוועדה מברכת על החלטתה של הממשלה לכלול בקטיגוריה מיוחדת שבעה ישובים כאישור פיתוח "פלוס", הזכאים למערכת סיוע מיוחדת "וכו'". אלה המלצות שיושבת-ראש הוועדה הגישה ולא אני.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:  
אבל הנושא הוא קריית-שמונה.

י. שריד:  
הוועדה קבעה שלא יעלה על הדעת שיקבע משהו בנוגע לקריית-שמונה ולא יתול על עיירות פיתוח אחרות שהן מסוג א+. היושבת ראש יכולה היתה לקבוע שהיא לא יכולה לקבל על עצמה לדון בעניני חינוך ואז הייתי פונה לוועדת החינוך, אבל אחרי ששה חודשים אינני מובן לקבל ארגומנט חדש כזה.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:  
אבל אתה מדבר על מורים ממרכז הארץ. זה נושא כבד וראוי שיהיה נדון בנפרד ולא דרך אגב.

י. שריד:  
זה לא דרך אגב. אינני מקבל זאת.

מ. כהן:  
חבר-הכנסת שריד, האם תגיש הצעה שלך?

י. שריד:  
בוודאי.

ההמלצה שלי בענין צעירים שלא מבני  
המקום מונחת על השולחן.

י. שריד:

אני מצטרף לדעתו של חבר-הכנסת שריד  
בענין צעירים שאינם מבני המקום.

מ. כהן:

אם כך, אין מסקנות.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינג:

זה סעיף הגיוני מאד.

מ. כהן:

המסמך הזה מונח על שולחן הוועדה מראשית  
דיוניה בנושא.

י. שריד:

מה המצב עכשיו?

אין מסקנות.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינג:

אני סבור שהצעתו של חבר-הכנסת שריד טובה.

מ. כהן:

מסקנות ועדת העבודה בנושא "מדיניות הממשלה לסייע  
בהקמת קרנות סיוע מיוחדות לזוגות צעירים"

המסקנות המוצעות באות לפי הצעה לסדר-  
היום של חבר-הכנסת אהוד אולמרט ותואמות  
את הסיכומים שהושמעו בוועדה. רק מעיף 5 נשאר פתוח.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינג:

סעיף 1:

ועדת העבודה מברכת על היוזמה של ההסתדרות  
הכללית של העובדים בהקמת קרן מיוחדת בשיתוף עם הממשלה לסייע לזוגות  
צעירים בפתרון בעיית הדיור שלהם.

סעיף 2:

ועדת העבודה סמכה ידיה על החלטת מקימי  
הקרן שהסיוע מיועד לרכישת דירה לפי בחירת הזוג: א) דירות אמיסיה  
מבניית החברות הציבוריות; ב) דירות חדשות מכל מקור אחר; ג) דירות  
מיד שניה; ד) דירות מבנייה עצמית של מקבל הסיוע.  
כן רושמת בפניה הוועדה, כי ההענות היא  
רק לאותם זוגות צעירים המתכוונים לרכוש דירה שגודלה אינו עולה על  
75 מ"ר.

סעיף 3:

ועדת העבודה מחייבת את הגישה הסוציאלית  
שמונחת ביסודה של הקרן, אשר לפיה הסיוע מבוסס וצמוד לקריטריונים שנקבעו  
על-ידי משרד השיכון ונהנים ממנה אלה שהנם בעלי תעודות זכאות.

סעיף 4:

הוועדה שמעה, כי הסכום המקסימלי להלוואות  
הוא 15,000.- לירות ותנאי ההחזר, הן לגבי הריבית והן לגבי משך ההחזר,  
משתנים בהתאם לניקוד ובהתאם לאיזור המגורים. הוועדה רושמת לפניה: זוגות  
צעירים שצברו עד 390 נקודות זכאים להלוואה ובריבית של 13%, לתקופה של  
10 שנים. גובה ההלוואה - 10 - 15 אלף לירות. ההלוואה הנה בלתי צמודה  
והיא ניתנת בנוסף לזכויות הניתנות לזוג הצעיר על-ידי משרד השיכון.

כיום זוגות צעירים מקבלים 40 אלף לירות.

מ. כהן:

כל זה בה בנוסף.

י. שחם:

הינו"ר ש. ארבל-אלמנזלינו: בהמשכו של סעיף 4 נאמר: זוגות צעירים שצברו בין 400 ל-700 נקודות יהיו זכאים להלוואה באותו גובה אולם בריבית של 11%. לזוגות צעירים שצבעו מעל 800 נקודות יואלה שרכשו דירותיהם באיזורי פיתוח יהיו זכאים להלוואה באותו גובה אולם בריבית של 10% לתקופה של 15 שנים.

סעיף 5:

הוועדה רשמה בפניה את הודעת נציג משרד השיכון כי התכנית הזאת מיועדת ופתוחה בפני כל גוף ציבורי אחר שירצה ללכת לפיה; וכאן המקום לציין שהסתדרות העובדים הלאומית והסתדרות הפועל המזרחי סכמו תכניות סקבילות לזוגות צעירים מבין חבריהן. הפעלת שתי תכניות נוספות אלה תחול בזמן הקרוב ביותר. הקרן המשותפת עם הפדרציה העולמית של היהדות הספרדית תופעל מעשית בימים אלה ממש.

סעיף 6:

לוועדה נמסר כי המדובר הוא במספר מוגבל של הלוואות, שכל הקרן היא בת 25 מיליון לירות בשנה מכלל המקורות של ההסתדרות, בנק הפועלים ומשרד השיכון. לפיכך ניתן להענות ל-1700 בקשות. במקרה ולא כל מגישי הבקשות יקבלו את הסכום המקסימאלי אפשר יהיה להענות ל-2000 בקשות.

פ. כהן: אני חושש מפרוסקציוניזם.

י. שחם:

הואיל וגם הממשלה משתתפת בקרן, הרי היא כפופה לביקורת המדינה. אני מבקשת לציין שבוועדה המאשרת הלוואות חבר גם נציג משרד השיכון. חזקה על נציג הממשלה בוועדה הזאת שיהיה מודע לדברים.

פ. כהן:

גם ב"מעון לעובד" משתתף נציג משרד השיכון ואני סוכן להמציא עובדות על סקרים חריגים.

סעיף 7:

הוועדה שמעה שעל כל לירה שמשקיעה הממשלה, ההסתדרות גייסה 2 ל"י - 1 ל"י מבנק הפועלים ועוד 1 ל"י ממקורות הסתדרותיים.

סעיף 8:

הוועדה ממליצה בפני הממשלה לבדוק את האפשרות להרחיב את השתתפותה בקרן בכך שתעמיד 1 ל"י לעומת 1 ל"י ובצורה כזאת ניתן יהיה להגדיל את גובה ההלוואה מ-15 אלף ל"י ל-20 אלף ל"י, לאותם זוגות צעירים העונים על כל הקריטריונים, בהתחשב בהעלאות הגדולות במחירי הדירות.

י. שחם:

יש מחסור באשאי. אני חושש שלא יהיה בידינו לעמוד בהמלצה. אם זו המלצה לבדוק - זה

דבר אחר.

הינו"ר ש. ארבל-אלמנזלינו: אנחנו רק ממליצים.

סעיף 9:

הוועדה ממליצה להעמיד את גובה ההלוואות על סך של 20 אלף ל"י לחיילים משוחררים אשר השתחררו משירות חובה לא יותר משלוש שנים מיום אישור ההלוואה. כן ממליצה הוועדה לגבי אלה לבחון אפשרות של החזרת ההלוואה לפחות בשנים הראשונות בתנאים יותר נוחים מן המקובל.

י. שחם:

אני סבור שהמלצה כזו איננה לטובת המשתכן.

האם ההלוואה צמודה או לא-צמודה.

מ. כהן:

היא איננה צמודה.

י. שחם:

אם כן, אין זה לרעת המשתכן.

מ. כהן:

ה ו ח ל ט: להניח את מסקנות הוועדה על שולחן הכנסת.

מסקנות ועדת העבודה בנושא "חריגות בתשלומי  
השכר לעובדים בשבת בנמל אשדוד"

אני מרשה לעצמי להעיר הערה מקדימה:  
המונח "מינהלת הנמל" איננו נכון וצריך  
לדבר על רשות הנמלים או נמל אשדוד.

י. מיטרוני:

סעיף 1:

הוועדה שמעה כי על-פי שיטת חישוב השכר  
בשבת בנמל אשדוד הסוורים הגיעו לעתים לשכר עבודה של 3,000 לירות לשבת  
אחת. החישוב מבוסס על שכר ופרמיות המאפשרות לעובד לצבור 300 שעות  
עבודה בשבת אחת. תופעה זו נתקבלה בביקורת ובמורת רוח בציבור.

אני מתנגד לשיטת חישוב לפיה אפשר להגיע  
לשכר של 3000 לירות בשבת. אם מדובר על

מ. כהן:

תקופת מלחמת יום הכיפורים בוודאי שהשכר מוגזם ביותר כי אז צריך היה  
לעשות מאמץ מלחמתי.

סעיף 2:

הוועדה רשמה לפנייה את הולעת נציג נמל  
אשדוד, כי החל מתאריך 23.3.74 לא עובדים אנשי התפעול בשבת. עד אז עבד  
הנמל בשבתות סכוח צו חירום של מלחמת יום הכיפורים, כאשר למעשה השליטה  
על הנמל היתה נתונה לפיקודו של ספקד חיל הים. כן רשמה לפנייה הוועדה  
כי רשות הנמלים פעלה בכל הקשור להסדרי התשלומים על-פי שני הסכמים:  
1. הסכם שנערך לגבי עובדי שנ"ם; 2. הסכם שנערך לגבי עובדי רשות  
הנמלים והוא התופס לגבי עובדי התפעול. כאשר מדובר בהסכם שנ"ם התמורה  
שמגיעה לעובד היא 175% משכרו הרגיל ואילו כאשר מדובר בהסכם רשות  
הנמלים התמורה המגיעה לעובד היא 192% משכרו הרגיל ונוסף לכך יום מנוחה  
בשני המקרים.

הניסוח איננו מתאים למציאות - לא מפקד  
חיל הים היה אחראי לתשלומים.

ל. דיציאן:

רשות הנמלים היא שהפעילה.

מ. כהן:

ברשות יש אמנם שני הסכמים אבל שנ"ם מופעל  
אך ורק בחיפה.

מ. חרל:

האם לפי המצב הקיים כיום יהיה מצב שמי  
שעובד בשבת יקבל 3000 לירות?

ל. דיציאן:

לא.

מ. חרל:

מהו המקסימום שאפשר לקבל?

ל. דיציאן:

עבור עבודה בשבת, לפי ארבע נורמות -  
640 לירות.

מ. חרל:

כיצד קרה שהגיעו ל-3000 לירות?

מ. כהן:

לא הוחזרו ימי מנוחה.

מ. חרל:

מה שוויו של יום מנוחה?

מ. כהן:

שמונה שעות רגילות.

מ. חרל:

כיצד הגיעו ל-3000 לירות?

מ. כהן:

אלה היו מקרים יוצאי דופן. מדובר היה במסענים שאפשר היה להגיע לעשר נורמות.

מ. חרל:

אם יגיעו לאותן נורמות, כמה זה יהיה?

מ. כהן:

שני-שלישים מאז. היום בלתי אפשרי להגיע לעשר נורמות. האריזה נשתנתה וצורת העבודה נשתנתה. במסען הקל ביותר ובנורמה המעוותת ביותר לא עוברים את הארבע.

מ. חרל:

אז יום המנוחה נכנס לצורך חישוב הנורמה. אחרי שהוצאנו את יום המנוחה - הבסיס יורד.

מ. מיטלרני:

האם נכון יהיה לומר שאם נגיע חלילה לפריקת אותו מסען העובד יקבל 640 לירות?

מ. כהן:

כן.

מ. חרל:

מ. דרניצקי (יורדין): יש שני דברים שאסור לערבב ביניהם. ידוע, ואני מבקש לדבר בצורה זהירה מפני שלא הייתי בוועדת החקירה, שהיו בנמל אשדוד כאלה שהגיעו לסכומים מופלגים. הוועדה שמעה את הדברים והיא יכולה לקבוע יחס ולומר שעובדה זו נתקלה בביקורת ובמורת רוח. לעומת זאת הוועדה איננה קיימת כדי לקבוע את השכר בנמל אשדוד, לשם כך יש הסתדרות ויש איגוד מקצועי, מנהלים משא-ומתן על נורמות. יש נורמות בחומרי נפץ, נורמות למצבים מיוחדים, מסענים כבדים, וכו'. לא אנחנו הקובעים מה מקבל עובד נמל.

אינני מבין מדוע הוא יכול לקבל 3000 לירות.

מ. כהן:

אני אינני יודע ואינני מבין כיצד יתכן שעורך-דין מקבל 50,000 לירות.

מ. דרניצקי (יורדין):

היו"ר ש. ארנלי-אלמוזלינג: עורכי הדין מקבלים לפי מה שנקבע על-ידי לשכת עורכי הדין והמוסדות הנוגעים בדבר.

אינני אומר שאין לי ביקורת כלפי תופעות שונות.

מ. דרניצקי (יורדין):

אני מבקש שלא נעמיד עצמנו במקום ההסתדרות. זה לא עניין שלנו ואנחנו לא מטפלים בשאלות שכר. יכולות לעניין אותנו בעיות שונות יוצאות דופן וחריגות מבחינה ציבורית אבל חישובים של נורמות, גובה תשלומים ותעריפים - זה לא עניין שלנו ואנחנו לא יכולים להכנס לזה. אם ניכנס לבעיות אלה, אני חושש שיהיה סיבוך משפטי תחוקתי בינינו ובין ההסתדרות ביחס לפגיעה בחופש הפעולה של ההסתדרות ונקומם נגדנו את ציבור העובדים שאיננו רואה בנו כתובת לענייני יחסי העבודה, ולא לזה נתכוון בעל ההצעה.

חבר-הכנסת כהן ביקש לדעת כיצד הגיעו  
לסכום שעליו מדובר, וזו זכותו.

היו"ר ש. ארבל-אלמנזלינו:

אני פרצה אל חבר-הכנסת דרניצקי (יודין):  
השתתפת בביקור וגם אתה נתקפת באותה  
הרגשה קשה שהיתה לכל חברי הוועדה בקשר לחוסר העבודה. אני מרשה לעצמי  
לוסר שהרגשתי היתה שאחת הסיבות לחוסר העבודה היתה בין היתר גם תופעות  
אבסורדיות כאלה.

ל. דיציאן:

אם אתה סבור כך, תעלה זאת בוועדה לאיגוד  
מקצועי בהסתדרות.

י. דרניצקי (יודין):

הצעתו של חבר-הכנסת אברמוביץ מתייחסת  
לתקופה חריגה ולמעשה חריגה. הוועדה  
שוכנעה שהיה זה סקרה חריג ויותר אין סקרים כאלה ואפילו אילו היו -

היו"ר ש. ארבל-אלמנזלינו:

התשלום היה 640 לירות.

סעיף 3:

הוועדה רושמת לפנייה את הודעת מנהלת  
הנמל כי נעשה הסדר עם משרד הבטחון אשר לפיו אין פורקים יותר מטענים  
בשבת בתנאים רגילים.

האם זה הסצב כיום?

היו"ר ש. ארבל-אלמנזלינו:

עד היום זה בתוקף.

מ. חרל:

אינני רוצה לכבול את משרד הבטחון.

מ. כהן:

אני מצטרף לעמדתו של חבר-הכנסת כהן.

י. דרניצקי (יודין):

מ. חרל:

אחת הסיבות שבגללן פרקו את המטען בשבת  
היתה העובדה שהפירוק חייב פינוי של  
השטח. כיום יש רציף מיוחד למטענים של משרד הבטחון ואפשר לפרוק אותם  
גם בימי החול. מכל מקום, אם בעתיד יהיה מצב של הכרח בטחוני, מי אנחנו  
שנעמוד מנגד?

סעיף 4:

הוועדה מציינת כי ההיתרים לעבודה בשבת  
נעשו על-פי חוק שעות עבודה ומנוחה. בהקשר לכך ממליצה הוועדה כי רשות  
הנמלים תנהג על-פי האמור בחוק במקרה של הכרח לעבוד בשבת ותיתן תמורת  
עבודה בשבת יום מנוחה ולא תשלום כספי במקומו.

סעיף 5:

הוועדה ממליצה כי גם במצב חירום ובמצב  
שאיננו חירום יש להשתית את ביצוע העבודה לפי שיטת נורמות מדודות  
בצורה הנדסית, על-מנת למנוע תופעות לא רצויות בעתיד.

י. דרניצקי (יודין):

אינני סבור שאנחנו חייבים לחוות דעתנו  
על פי איזו שיטה צריך לעבוד - נורמות  
מדודות או רווחים. נציין כי העבודה תעשה לפי הסכם עבודה. אני מזהיר  
את הוועדה שלא תעמיד את עצמה במקום המדודות המנהלים משא-ומתן.

ל. דיציאן:

אני סבור שהוועדה יכולה להביע דעתה.  
הוועדה רשאית בהחלט לחוות דעה שבאופן  
כלכלי רצוי שיעבדו במקום עבודה כמו נמל אשדוד לפי נורמות מדודות.  
בעיני קצת אבסורד הוא שלפי נורמה מדודה אפשר להגיע לארבע נורמות.

ל. דיציאן:  
 מהי נורמה? נורמה; לדעתי; היא מה שפועל בעבודה רגילה ובמאמץ סביר יכול לבצע ביום עבודה רגיל. אם מדברים על ארבע נורמות, או שהמדידה איננה נכונה או מי שקבע את הנורמה לא ידע מה קבע.

מ. חרל:  
 למעשה התשלום הגבוה של 3000 לירות לעובד נקבע על-פי הסכמים. הבעיה אותה העלינו בפני ועדת העבודה היתה שלתשלום כזה מגיעים מפני שהנושא של שכר עידוד איננו מוסדר בנמל. הנורמות שלנו לא כולן מעורבות. יש מלחמה מתמדת בנושא זה. הרפורמה של ועדת בן-שחר לא תקל עלינו להוסיף נורמות מדודות. הייתי מבקש שההמלצה תהיה שחייבים לחקור, למדוד ולהגיע לשכר עידוד אשר ישתלם על בסיס של נורמות מדודות. איש איננו טוען שרוצים לקדש את הנורמות הקיימות אבל המדידה מתארכת. כאשר מדברים על הסכם עבודה, מדובר על כך שתוקמנה מועצות יצור. הן קיימות. כאן הועלה לדיון נושא של שכר שקבלה קבוצת פועלים עבור עבודה בתקופת חירום, אנחנו סוכיחים שזו היתה תוצאה מנורמות שלא היו נורמות הנדסיות. לא מן הנמנע לציין זאת פה.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינג: בזמנו סיכמנו את הדברים.

אינני רואה פסול שוועדת העבודה תציין ותמליץ ששיטת העבודה תושבת על נורמות. זה לא בניגוד להסתדרות. אני מוכנה להוסיף שהוועדה ממליצה שיש לחתור שגם במצב חירום יגיעו לכך.

י. דרביצקי (יו"ר):  
 אני מבקש להוסיף בסעיף 5 שכל ההסדרים מושתתים על הסכמי עבודה.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינג:  
 אין ויכוח על כך שזה ענינה של ההסתדרות. אנחנו מבקשים להמליץ שבעתיד לא תהיינה תופעות כאלה.

י. דרביצקי (יו"ר):  
 אני מסתייג.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינג:  
 ההסתייגות שלך נרשמה.

אפשר לציין כי הוועדה קיבלה את ההסבר שתופעה זו היתה חריגה.

המלצת הוועדה לעניני הנכים

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינג:  
 אני מבקשת להביא לידיעת הוועדה כי הסיכומים וההסכם אשר צריך להחתם בין האוצר לבין המוסד לביטוח לאומי כוללים את התנאים לגבי נושא הרכב וכו'. קיבלתי את הנוסח ובדקתי אותו עם אנשי המוסד לביטוח לאומי, הוא תואם ומשפר את מה שטוכם בוועדה. אכתוב מכתב לשר האוצר עם העתקים לאנשים הנוגעים בדבר באוצר ובמוסד לביטוח לאומי ואציין כי הוועדה סומכת את ידיה על הסיכום.

לפי מה ששמעתי - הדברים נתקבלו על דעתם של הנכים. גם אנחנו סומכים ידינו על הסיכומים ומבקשים ליישם.